

MAGYAR LAPOK

X. évfolyam, 10 (2577) sz. Kedd

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, — 1941 január 14

Angol-török vezérkari megbeszélések Ankarában

Az angol katonai bizottság körutat tesz Törökországban. Bulgária fölkészült minden támadással szemben

Ankarából jelentik (Stefani): Marshall tábornok a közelkeleti brit sereg képviselőjében Ankarába érkezett. A török fővárosba várják Howard Kelly tengernagyot is, a földközi-tengeri brit hajóhad parancsnokságának képviselőjét.

Belgrádból jelentik: Londonból jelentik a Vreme: Tegnap Ankarában angol-török vezérkari megbeszélések

kezdődtek, amelyeken angol részről Althourst, az angol repülőerők altábornagya és Caly, az angol földközi-tengeri flotta admirálisa vesz részt. A tárgyalások befejezése után az angol katonai bizottság körutat fog tenni Törökországban. Franciaország összemlése óta ez az első eset, hogy az angol és a török vezérkar megbeszélésekre ült össze.

téseit azzal a megjegyzéssel zárja be, hogy Bulgária készen áll.

Berlinből jelentik a Vreme: A bolgár miniszterelnök vasárnapi beszéde a német fővárosban a legkülönbözőbb kommentárokat váltotta ki. Hivatalosan semmiféle nyilatkozatot nem adtak a beszéddel kapcsolatban. A lapok igen röviden közölték a beszédet, mintha annak csak belpolitikai jelentősége lenne. Politikai körökben hangsúlyozzák, hogy bár megértik Bulgária nehéz nemzetközi helyzetét, nem tartják kizártnak, hogy a bolgár kormány hosszabb idő óta tartó korszak és válságos állapotba jutott.

A bolgár kormány válsága

Szófiából jelentik (Német Távirati Iroda): Filov miniszterelnök hétfőn fogadta Richthofen báró szófiai német követet.

Szófiából jelentik (Német Távirati Iroda): A miniszterek és elsősorban Filov miniszterelnök vasárnapi fejtegetéseiről a bolgár lapok azt a következtetést vonják le, hogy Bulgáriára és egész Európára a mostani döntő idő főként készenlélet parancsol. A Mir című lap a miniszterek beszédeiből a következő három pontot emeli ki:

1. Az állam sértetlenségének és függetlenségének megóvása.
 2. Bulgária nemzeti igényeinek és érdekeinek megvalósítása.
 3. Az ország megóvása a háborútól.
- Ennek eszköze — a lap szerint —

s a miniszterelnök fejtegetései értelmében: a harcra való felkészültség minden támadóval szemben. Fejtege-

Szovjet nyilatkozat a Bulgáriába irányuló állítólagos német csapatszállításokról

Berlinből jelentik (NTI): Azoknak a híreszteléseknek és találgatásoknak sokaságára való tekintettel, amelyeket a legutóbbi napokban, mind a világsajtó, mind a külföldi hírszolgálati irodák Bulgáriára irányuló állítólagos német csapatszállításról közölték, a Szovjet Távirati Iroda cáfolatot adott ki. A Szovjet Távirati Iroda ebben a cáfolatban megállapítja, hogy német részről a Szovjetunióval

szemben soha nem vetették fel német csapatoknak Bulgáriában való tartózkodása vagy szállítása kérdését. A Szovjet Távirati Iroda továbbá azzal az állítással kapcsolatban, amely szerint a Szovjetunió a bolgár kormánynak a német csapatok Bulgáriába való beengedésére irányuló kérdésére beleegyező választ adott, megjegyzi, hogy a bolgár kormány soha nem fordult ilyen kérdéssel a Szovjetunióhoz.

Anglia birtokába akarja venni az ír támaszpontokat

Az angol sajtó semlegessége feladására szólítja fel Irországot. A tengelyhatalmak földközi-tengeri támadása csak bevezetője az Anglia elleni nagy hadműveleteknek

Newyorkból jelentik (NTI): Egy amerikai hírszolgálati ügynökség jelentése szerint a londoni sajtó kezdi előkészíteni a talajt arra, hogy Anglia birtokba vegye az ír támaszpontokat. Ezt azzal indokolják, hogy állítólag Németország fenyegeti Irországot semlegességét valamint azzal, hogy Nagy-Britannia élelmiszerekkel való ellátása egyre nehezebbé válik. Az angol sajtó egyenesen felszólítja Irországot semlegességi politikájának feladására.

Belgrádból jelentik (Bud. Tud.) A Politika római tudósítója szerint az olasz fővárosban hangoztatják, hogy a tengelyhatalmak közös hadműveletének célja Anglia kirekesztése a kontinensről. A tengelyhatalmak földközi-tengeri támadása csak bevezetője

az Anglia elleni nagy támadásnak. Azt hiszik, hogy ezek a hadműveletek megváltoztatják a helyzetet Franciaországban is.

Már is érezteti hatását a német-olasz együttműködés a Földközi tengeren.

Rómából jelentik (MTI): A Popolo di Roma berlini tudósítója részletesen foglalkozik azzal, hogy milyen hatással lesz a német-olasz együttműködés a Földközi tengeren. Megállapítja, hogy az angolok nagyratörő kirenaikai terveit máris kereszteti ez az együttműködés. Érezteti hatását azonfelül a Földközi tenger más részein is, valamint az Atlanti óceánon, minthogy a gibraltári hajóhad egysé-

geinek száma csökken. Az, hogy az angol hajóhad igen érzékeny veszteségeket szenvedett, kitűnik abból, hogy a tengernagyi hivatal hallgat mintahogyan hallgatni szokott minden olyan esetben, amikor súlyos veszteségei vannak.

A Popolo di Roma jól értesült berlini tudósítója foglalkozik még azokkal az állításokkal is, amelyek Göring beszédét úgy akarták beállítani, mint ha Németország háborús ható ereje és hadianyagellátása megkisebbedett volna. Megállapítja, hogy a legkisebb mértékben sincs aggodalomra ok és Németországnak sohasem volt olyan nagy a hadianyagtermelése, mint éppen most.

Tudósításunk folytatása a 3-ik oldalon

Szociális kötelesség

Írta: dr. Géresy Lóber János

Szociális próbálkozások, szociális „vajudások” korszakának fogja nevezni a jövő történetírója azt a néhány évtizedet, amely a világháború után, 1918-ban kezdődött. És igazán lesz. Nincs program ma, melyben a társadalmi bajra s ezeknek ilyen vagy olyan orvosszerrel ne szereplnének. Nincs író, nincs politikus, nincs pap, orvos vagy tanár, földesur vagy napszámos, aki ne ezzel a gondtal ébredne s ne ezzel a sötét teherrel hajtana álomra elfáradt fejét. Mindenkit ez a kérdés izgat, ez a probléma foglalkoztat. Azokat is, akik részorolnak a szociális segítségre; azokat is, akiknek meg kell vagy legalább is meg kellene adniok ezt a szociális segítséget. Mindenki erről beszél, erről ír. A napilapok legtöbb cikke ettől a gondtól komor s a regénynek témája is legtöbbször ez. Az utóbbi két évtizedben több regényt írtak az élet szociális hiányairól és visszacsúgatról, mint a szerelemről. Pedig ez is valami. A legényeknek legalább is eddig ez volt a legfőbb, legigazabb, legkedveltebb téma-anya. Akárcsak a verseknek. É nézzük meg a költők mostani termésit: könyv, kenyér, gyárkémény, munka, nyomor és szánalom, szívek és átok... Ez az egész... S ez a legtöbbnél: minden...!

Semmi sem természetesebb ezek után, mint az a kérdés: mi az oka annak, hogy a szociális bajok, melyeknek gyógyítására ennyi gondot fordítanak s a szociális problémák, melyeknek megoldására ennyi szellemi energiát pazarolnak, — még mindig nincsenek megszüntetve és megoldva? Mi az oka annak, hogy 20 esztendő minden erőfeszítése, minden áldozata mellett is alig jutottunk túl a kezdet állomásain...?

Sokan azt felelik erre — s a legtöbbször nagyon is igazuk van — hogy szó az egész csupán. Ragyogó cikkek és ézzengető beszédek tömkelege... Ezért nincs eredmény. A szó még nem kenyér, betűkhöz még nem építettek hajlékot s az érzelem még nem áldozat. Jöjjenek a tettek — mondják ezek — s egyszeriben apadni fog a nyomor-mocsár...! Halkulni fog a panasza... Virágot hajt a lólek elszáradt ága...

Mások így magyarázzák a szerintük csak „látszólagos” eredménytelenséget: A szenvedések korát éljük. Minden évben, minden nap, minden órában új csapások, új megpróbáltatások zúdulnak a világra. Az egyes emberre éppenugy, mint a nemzetekre. Harminc év óta szüntelenül tart ez az átok. Háború háborút követ. Gyűlölség gyűlölséget szít. Ember ember ellen támad. Minden kizökkent a rendes kerékvágásból. Maga a természetes világrrend is kifordult sarkából. A tavasz nem tavasz. A nyár nem nyár. Nincs ősz és nincs tél. Csak rendtelenség van és zűrzavar. Egyik évben szárazság égát ki a földből min-

Rheuma, köszvény ellen,

ídegfájdalmaknál, fejfájásnál, tag- és ízületi fájdalmaknál, gyorsan és biztosan hatnak a Togat-tabletták. Orvosok ezrei ajánlják a Togat-t, tehát Ön is bizalommal vásárolhatja. Tegyen még ma egy kísérletet. Kerje kifejezetten a kiváló hatású Togat-t. Teljesen ártalmatlan. Minden gyógyszerárban. P. 1.60.

dent; a másik esztendőben iszonyatos árvizek pusztították el az ember vetéseit s döntik romba lakóházait. Hát láthatunk-e, hát várhatunk-e ilyen körülmények között — kérdik az ilyen magyarázkodók — „mértékkel mérhető” eredményt? Tíz lépést teszünk előre s husszal lők vissza egy háború vihára. Lehet-e így előbbre jutnunk?... Lehordjuk a vagyonegyeket, hogy betöltsük a nyomor völgyeit. És jön egy gazdasági földrengés s újból elmozdulnak, egymásra torlódnak vagy egymás alá süllyednek a társadalmi talaj rétegek. Lehet-e így nivót és egyensúlyt teremteni? Bármilyen tettek, bármekkora áldozatok árán is...? Kőműveskelemben munka az egész. Nem tudunk annyit építeni nappal, amennyit az éjszaka sötét szellemei le ne rombolnának!

Ha jól meggondoljuk a dolgot: ezeknek is van némi igazuk. Szociális elmaradottságunk, vesztettségünk egyik legfőbb okát én mégis másban látom. Abban tudnillik, hogy csak szociális jogról beszélünk, de ritkán vagy rosszul szólnak a szociális kötelességről. Pedig ez a kettő elválaszthatatlan egymástól. Egyik a másika nélkül meg nem érthető, be nem tölthető. Szociális jog nincs, szociális kötelesség nélkül. Ha az utóbbit nem teljesítik az emberek, az előbbiben millióknak nem lesz részük...

Igy van ez a jog és kötelesség egyéb vonatkozásaiban is! Mennyit beszélünk pl. életjogról, munkajogról, kenyérjogről, családjogról! S gondolunk e vajjon arra, hogy mindenik joguk sulyban és tartalomban egybevágó kötelesség is felel meg?

Van életjog. A legősibb és legszentebb jog a világon. Végszükség esetében még fegyverrel is meg szabad, sőt meg kell védeni! De vele szemben áll a kötelesség is: a becsületes élet kötelessége.

Van munka-jog is. Mindenki megkérhető, megkövetelheti az államtól, társadalomtól, embertársaitól, hogy ezt a jogát tartsák tiszteletben. Hogy engedjék dolgozni: adjanak neki munkateret. De csak addig, amíg munkája építő munka. Amíg nemcsak magának, hanem a köznek is haszna van belőle.

Az élet megtartásának eleme, ereje a kenyér. Kenyérjogról is beszélhetünk tehát, Bérrel és jüvedelemről, Vagyonról és keresetről. De csak annál, amikor és annyiban, aki meg is tudja becsülni a keresetét s nem veszi el mások szájától a falatot. Nehéz elismerni a kenyérhez való jogát annak, aki jüvedelmét, munkabérét azonnal, ahogy megkapja, eldorbézolja vagy kártyaszatra dobja. A nemzeti jüvedelemből mindenkit megillet annyi, amennyit végzett munkája révén megérdemel. De ezt a jüvedelemrészt azért kapja a közösségtől, hogy belőle magát fenntartsa, munkakörét fejlessze. Aki nem erre a célra használja fel azt, hanem talán éppen egészségének rontására, munkaképességének csökkentésére fordítja, annál legalább is

vítás a kenyérjog hangoztatásának igazsága.

Számtalanszor hallunk, olvasunk mostanában a családjogról is. Ugy kell megszervezni a társadalmat — írják a modern szociológusok — úgy kell fizetni a munkát, hogy a fiatalok — amikor ennek ideje elérkezik — családot alapíthasson. Elismertük, magunk is valljuk: emberi, nemzeti szempontból egyaránt nincs jogosabb kívánság, nincs igazabb gondolat, nincs szükségesebb feladat ennél. De a családalapítás lehetőségének megteremtése még nem minden. Alapítson is családot az, aki korát eléri s egészséges erre alkalmas! Ne huzza-halassa a dolgot. Ne bujjon ki ez alól a legszentebb kötelesség alól! S ha családot alapít: ne elégedjék meg egy üres fészekkel, melybe legfeljebb csak az aszszony figyelme és szeretete varázsol némi melegséget, hanem töltsé meg azt az Isten legszentebb ajándékával, az élet legdrágább kincsével: a gyermekkel. Tévednek, akik azt hiszik, hogy a család férj és feleség szentégi közössége csupán! Nem! A család, az igazi család: apa, anya és gyermekek szentháromsága. Aki ezt nem így látja, aki ezt nem így akarja, az nem beszélhet családjogról.

De nem beszélhet igazán a családjogról az sem, aki ugyan egeget tett az alap-feltételeknek: családot alapított, gyermekei is vannak, de elhanyagolja a családját: nem nevelj gyermekeit, nem fejleszti bennük a jó hajlamokat. Van szülői jog. De van szülői kötelesség is. S aki szülői kötelességét nem teljesíti, vagy nem jól teljesíti, az nagyobb kártevője a nemzetségnek és a társadalomnak, mint talán az, aki még sem házasodott, bár tehette volna.

Ime, ezek és ezekhez hasonló kötelességek, mint amilyenek pl. a szeretetparancsa, egymás megbecsülése, az elválasztó lelki és társadalmi korlátok lebontása, stb. azok a kötelességek, amelyek együttesen a szociális kötelesség lényegét alkotják. Nem nagy dolgok: de rajtuk nyugszik a rend és a béke s belőlük fakad minden megelégedettség, szociális erő és boldogság. S ezeket nem hirdetik, ezeket nem hangoztatják ma eléggé az egyénnel és a társadalommal szemben. Az állammal szemben?... Azt igen. S ebben van a hiba. Mert az államnak ugyan az utkereszmék szerint egyre több a szociális feladata, s a szociális állam képlete egyre határozottabb kő-vonalakkal áll előtünk; azonban ez az átalakulás nem az állam tulajdonképpeni lényegéből való. Az állam tulajdonképpeni katonai szervezet. Szociális népjóléti szervezettel való átalakulása csak a bennelevő társadalom ilyen tartalmú és ilyen irányú összefogásával tud véghemenni. Tehát az államtól népjóléti teljesítményeket csak akkor lehet várni, ha előbb a bennelevő társadalom a közösség és kölcsönösség iránti kötelességeit teljesítette, s ezzel mintegy összegyűjtötte azt a népjóléti alapot, melyből az állam az egyes rászorulókat kiegyenlítő felségítésben részesítheti.

Az egyéni és társadalmi kötelesség teljesítés öntudatossága hiányzik. Nem ismerjük eléggé a tennivalók lényegét. Vagy ha ismerjük: nem akarjuk azt. Fordított életet élünk. Kapni szeretnénk, mielőtt adnánk. Jogot követelünk, kötelességek vállalása és teljesítése nélkül. S ez az, ami nem megy. Mert csak abból a tálból lehet meríteni, amelyikbe előbb beleöntötték az ételt. Üres tálból üres kanál kerül ki: a jog tartalmát a teljesített kötelesség alkotja.

Változatlan hevességgel folynak a harcok Sziám és Indo-Kína között

Sanghaiból jelentik: Hétfőn éjjel ideérkezett jelentések szerint a harcok Sziám és Francia-Indokína között változatlan hevességgel folynak. Ennek ellenére mindkét részről ismételt ajánlatot tesznek a békés elintézésre. A hadihelyzet hétfőn még jobban kiéleződött, aminek követke-

tében a sziámi kormány az esti órákban kénytelen volt elrendelni Bangkok kiürítését. Ugyanakkor hangsúlyozza, hogy megtorlasként a sziámi légi haderő francia Indokína több városát, közöttük Saigont és Hanoit is bombázta.

Román lap cikke a román ujságírók erkölcséről

Bukarestből jelentik: A *Bunavestire* című lap cikke közöl „A zsarolás királya, Pamfil Seicaru”, cím alatt. Ebben azt írja, hogy a demokratikus rendszer alatt az ujságírás és a politika sziámi ikrek voltak. Az ujságírók bírálták a képviselőket és minisztereket. Ezek természetesen igyekeztek meghálálni és kiemelni őket az ismeretlenség homályából. Az ujságírók nem viselték semmiféle felelősséget. Szabadon zsarolták a minisztereket és képviselőket. A legtöbb ujságíró legalább egy házat épített: a

laptulajdonosok pedig hatalmas vagyonokat zsaroltak. Nemesak a zsidók zsaroltak, hanem a román ujságírók még jobban, mint zsidó kartársaik. Pamfil Seicaru megszerezte a *Curentul* című lapot és megszarolt mindenkét, aki engedte magát. A demokratikus pártok annyira félték tőle, hogy mindig megválasztották őt és szerkesztőségének néhány tagját képviselőnek. A *Curentul* épületének minden egyes köve zsarolt pénzből került ki.

Nagyfontosságú értekezlet Tokióban a kormány és a véderő képviselőinek részvételével

Japan minden körülmények között végrehajtja Távol-Kelet újjárendezését

Tokióból jelentik (Német Távirati Iroda): Konoye herceg, japán miniszterelnök elnöklésével kedden megkezdődött Tokióban a kormány tagjainak és a japán véderőnek a birodalmi gyűlés, a közgazdasági és pénzügyi világ, valamint a sajtó képviselőivel való megbeszélése. Ezek bevezetéseként a miniszterelnök hétfőn többórás tanácskozást folytatott vezető katonai személyiségekkel. A japán sajtó az értekezletnek roppant nagy fontosságot tulajdonít. Nemesak a két nemzetvédelmi miniszter, a hadsereg, valamint a haditengerészet vezérkarának főnökei vesznek részt az értekezleten, hanem az említett katonai személyiségek helyettesei, valamint a nemzetvédelmi minisztériumok osztályvezetői is. Konoye mi-

niszterelnök az értekezleten nyomtatékosan hangsúlyozni fogja az országgyűlés képviselői előtt a kormány elkötelezettségét, hogy minden körülmények között végrehajtja a Távolkelet politikai újjárendezését.

Csütörtökön utazik Berlinbe Japan új nagykövete.

Tokióból jelentik: A Berlinbe ki-nevezett új japán nagykövét, *Oshuma* tábornok csütörtökön, január 16-án indul Berlinbe.

Be kell jelenteniök készleteiket és szükségleteiket az ötven holdon felüli birtokosoknak

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A gazdáknak nemcsak feleslegeik, hanem hiányaik is vannak, ezért szükséges a közellátás biztosítása érdekében, hogy a minisztérium pontos képet kapjon a készletekről és szükségletekről. A hivatalos lap vasárnapi száma kormányrendeletet közölt, amely módosítja és kiegészíti a közellátás biztosításáról szóló rendeletet. Az ország valamennyi 50 holdon felüli birtokosa köteles készleteit és szükségleteit bejelenteni. Ezzel mintegy 30.000 gazda adatai válnak ismeretessé. A bejelentő lapok a valóság-nak megfelelően kitöltve a rendelet életbelépésétől számítva, 45 nap alatt küldendők be. (Budapest, Nádor-utca 27. sz.)

MERANO

szálloda

Budapest, IV., Bécsi-utca 2.

Központi fűtés. Hideg-meleg töltyőviz. Pensiórendszer. Igen mérsékelt árak. Olcsó havi bérlet.

A legkellemesebb családi ház a Belváros szívében

A német plébános kar beadványa a Vatikánhoz

Rómából jelentik (MTI): Berliini jelentés szerint Nyugat- és Észak-Németország plébánosai beadványt intéztek a német püspöki karhoz, melyet a Vatikánhoz juttatnak el. Felsorolják a beadványban mindazokat a károkat, melyeket az angol bombázások templomokban, kolostorokban és más egyházi intézményekben okoztak. Egyelőre nem lehet tudni, hogy megérkezett-e már a beadvány a Vatikánba.

Indiánok támadása egy brazil határbizottság ellen

Rio de Janeiróból jelentik (NTI): A venezuelai határ közelében száz indián, fíjjal és mérgezett nyilakkal felfegyverkezve, megtámadott egy ötagú brazil határbizottságot. Belebombolták a rádiójeleket, azonban a bizottság tagjai többékevésbé mind megsebesültek, azonban folytatják az ellenállást. A brazil kormány segítséget és orvosi szereket küldött a helyszínre.

Franciaországban újból megszigorították az élelmezési korlátozásokat

Belgrádból jelentik: Vichyből jelentik a *Politika*: A francia kormány újabb rendeleteket volt kénytelen kibocsátani, amelyek még jobban megszigorítják az eddigi élelmezési korlátozásokat. Ma már arról sem lehet szó, hogy az eddigi élelmiszerjegyek adagjait kiszolgáltassák. Reggelente az élelmiszerpiac megnyitása után fél óra alatt minden áru eltűnik. Zsír, hús nem kapható. A tüzelőanyaghiány következtében újabb vonatjáratokat kellett beszüntetni. Marokkóban és Algírban még súlyosabb a helyzet. A gyermekek élelmiszeradagjait is felére kellett leállítani. Legnagyobb baj a hússal van, mert semmiféle utánpótlás nem érkezik.

Az angol Secret Service utasításai alapján dolgoztak Faruk király merénylői

Milánóból jelentik (NTI): A *Stam* jelenté Beirútból, hogy a damaszkuszi rádió közlése szerint Faruk egyiptomi király és az anyakirálynő *Fuad* király özvegye elleni merénylet tervet leplezték le. A merénylet értelmű szerzői ugyanazok között keresendők, akik az Ibn Saud elleni merényletet is kitervezték. A vizsgálat során kétséget kizáróan kiderült, hogy a merénylők az angol Secret Service utasításai alapján dolgoztak és kísérletet tettek arra, hogy megszaaduljanak minden számottevő arab személyiségtől, akiket akadályoknak vélnek az arab világ feletti uralomra irányuló angol tervben. Ibn Saud külön megbízottja a merénylet tervét minden részéről tájékoztatta Faruk királyt és azt javasolta, hogy a további

Gyors ütemben folynak a tanukihallgatások a nyilas bűnperben

A tanuk vallomása szerint a rendőrségen senkit sem bántalmaztak

Budapestről jelentik: A büntető törvényszék gyorsított ötös tanácsa hétfőn kezdte meg Kovarcz Emil és 24 társa államfelforgatási bűnperében a tanukihallgatások második napját. Az elnök a szombatira tanunak megidézett *Kozmóvszky* Tibort elővezettette, mert szombaton nem jelent meg a tárgyaláson. Ezután a törvényszék megkezdte *Magyari* Mária rendőrségi díjnyelvi kihallgatását. Az elnök megkérdezte, hogy a vádlottak rendőrségi kihallgatása során *Magyari* Mária, mint jegyzőkönyvvezető észlelte-e, hogy a vádlottakat kényszerítették a terhelő vallomásra és látta-e rajtuk a verés nyomát? A gépirónó

elmondotta, hogy a jegyzőkönyvek írása a legnagyobb rendben folyt, a vádlottakat nem bántalmazták.

Magyari Mária után *Kozmóvszky* Tibort hallgatták ki. Hangoztatta, hogy alkotmányos úton törekedtek a kormányzat átvételére. A szervezkedés a vasutnál nyíltan folyt. Azt remélték, hogy megszerzik a parlamenti többséget és átveszik a hatalmat. Nem tud arról, hogy a fegyverek és kézigyáratok mire kellett. Szünet után az elnök kihirdette, hogy még több tanu kihallgatását rendeli el, valamint több ügyészégi irat beszerzését.

A tárgyalás folytatását kedden reggel 9 órára tűzték ki.

Szembesítik a tanukkal a nyilas vádlottakat. A vádlottak kitartanak állításaik mellett

Az Esti Újság írja: Kovarcz Emil nyilaskeresztes képviselő bűntudatának mai tárgyalásán *Végyvári* Istvan belügyminiszteriumi fogalmazót hallgatta ki a bíróság. *Végyvári* annakidején, mint rendőrfogalmazó résztvett a Kovarcz bűnyű gyanúsítottjainak kihallgatásán. Nem emlékszik már vissza — mondotta a tanu — hogy kiket hallgattak ki és azok mit vallottak. Az elnök az iratokból megállapítja, hogy *Balogh* hallgatták ki és megkérdezte a tanutól, panaszkodott-e neki *Balogh*, hogy őt megpróbálták és megpróbálták a detektívek? Látott-e rajtuk külsérelmi nyomokat?

A tanu azt felelte, hogy neki nem panaszkodott és külsérelmi nyomokat nem látott rajta. Rendőrségi működése alatt sohasem fordult elő, hogy a kihallgatáson előállítottak közül valaki panaszkodott volna arra, hogy bántalmazták. Az ügyész megkérdezte, volt-e mód arra, hogy a vádlott a detektívek előtt tett vallomását módosítsa?

— Igenis! — felelte *Végyvári*. — Ha ezt tette volna, azonnal jegyzőkönyvbe került volna, mint mindaz, amit a védelmére felhozott.

A szembesítés során az elnök megkérdezte *Balogh*ot, ugy történt-e a kihallgatás, mint ahogy azt a tanu állította? Erre *Balogh* kijelentette, hogy nem. A tanu megmaradt vallomása mellett, amelyre megeskették.

Azután *Kálnay* Gyula rendőrfőkapitányhelyettes vallott. Elmondta, hogy *Kabai*t körülbelül 15 éve ismeri. Nagykanizsán az ő ajánlatára alkalmazták a vasutnál. Az elnök megkérdezte, nem panaszkodott-e *Kabai*, hogy

megverték?

— Erre nem emlékszem, felelte a tanu.

Megkérdezte még az elnök, észrevette-e rajta sérülési nyomokat. A tanu nemmel válaszolt. A szembesítés során *Kabai* azt mondta, hogy amikor a főkapitányhelyettes szobájába belépett, nyomban jelentette, hogy a detektívek megverték. *Kálnay* megmaradt a mellett, hogy erre nem emlékszik.

A következő tanu, *Sombor* József rendőrfőtanácsos volt. Elmondta, hogy amikor *Kabai*t behozták a főkapitány-ságra, azt a kivánságát fejezte ki, hogy négy szemközti szeretne vallomást tenni. Erre közölte *Kabai*val, hogy semmi négy szemközti beszélőhely nincs. Mire *Kabai* *Forbáth* rendőrkapitány jelenlétében mondta el vallomását. Az elnök kérdésére a főtanácsos határozottan kijelentette, hogy *Kabai*val szemben semmiféle testi vagy lelki kényszer nem alkalmaztak. Önként tette meg beismerő vallomását. Megkérdezte még az elnök, hogy a vádlottakat a rendőrségen bántalmazták-e?

— Nem tudom elképzelni — felelte a tanu, — mert állandóan jöttek-mentek a hozzátartozók és az ügyvédek.

— Volt-e éjjeli kihallgatás? — kérdezte az elnök.

— Azt sem tudom elképzelni — válaszolt a tanu — mert a detektívek örülnek, ha hazamehetnek.

Ezután azt kérdezte az elnök, megtörténhet-e, hogy miután a jegyzőkönyvet felvették, visszavitték a vádlottakat a detektív szobába.

A tanu nemmel felelt.

A tárgyalás lapunk zártakor tart.

Szerdán indul az APOLLO Filmszínház az első igazi cigánymuzsikás, hangulatos, énekes vigiátékkal

Hét szilvafa

Csontos nótázik Vaszary Piri nevével Bilicsi grotesk
Szilassy szerelmes Dr. Sándor Jenő komponál Berky Lili csupa
Mály őshumor Turay Ida nótázik mosoly
Kiss Manyi kacagtat Kiss Lajos muzsikál

A hét szilvafa a szezon meglepetése. — Zene, ének és táncmögül is érezzük a magyar föld illatát.

Kedden utoljára: A Notre-Damei toronyőr

Anglia pusztulásnak teszi ki hajóhadát a Földközi-tengeren

Rómából jelentik: (Stefani.) A *Messagero* részletezi az utóbbi napokban a Földközi tengeren szenvedett angol hajóvesztéseket és megállapítja, hogy három egység: egy cirkáló és két tengeralattjáró elsüllyesztéséről és 12 egység, köztük egy nehéz csatahajó, két repülőgépanyahajó és két cirkáló többé-kevésbé súlyos megrongálódásáról van szó. Ez a mérleg bizonyítja, hogy az angolok nemcsak urai a Földközi tengernek, mint London hirdetni próbálja, hanem veszedelmeknek és pusztulásnak teszi ki ezen a tengeren legértékesebb erejét, a hajóhadát.

Plymouth hadi célpontjait bombázták a német repülőök.

Berlin (NTI.) A véderőparancsnokság jelenté: Fegyveres felderítés

szóran repülőgépeink elsüllyesztettek egy négyezer tonnás ellenséges kereskedelmi hajót: egy cirkálót két találat ért közép nagyságú bombákkal. Január 14-ére virradó éjszaka sikerrel bombáztuk Plymouth hadicélpontjait, az angol kikötőben folytattuk az aknák lerakását. Az ellenség hétfőn négy repülőgépet vesztett és ezek közül egyet — mint már jelentettük — haditengerészetünk őrnaszádjai, egyet a tengerészeti útegek lőttek le.

Az olasz véderőparancsnokság jelentése szerint egy kis tonnatartalmú olasz teherhajót amely jugoszláv fellegvizen haladt. A tengeralattjáró azután, a hadijog semmibevetésével, ágyúval tüzelt a hajó mentőcsónakjára és a menekülő legénység 10 tagját megölte.

Frenczel Sándor

tükör és üvegsziszolda

Tábla-üveg nagy raktár

Képkeretezés

Melegágyrámák és üvegek

Nagyvárad, Szt. János u. 44-48.

Telefon: 19-13

Hozzászólás

Urszinyi Pál főmérnök „A városi telepek rendezéseinek módja” című cikkéhez

Főszerkesztő Ur!

Urszinyi Pál főmérnök úr cikkéhez engedjen meg ismét egy telepi hozzászólást. Aki Urszinyi Pál cikkének sorában is kivételt talált, az nem igaz ember. Ha a mostani mély fekvésű telepekből (az összes állami telepek és azok, a Kommandáns-rét egyrészt és a vasúti állomás mellett kiosztott pár telket kivéve), kitelepíti a városi szegénység tízezreit az előre közművekkel ellátott magas fekvésű egészséges részre és ott, a megállapított tervek szerinti, villaszerű lakásokban elhelyezi őket, a legnagyobb mértékben cselekszi, amint eddig Váradon ember cselekedett. De vajon meg tudja-e tenni ő, vagy bárki és mikor? És hol vannak ilyen, a csatorna-hálózatához közel eső egészséges, magas fekvésű telepek a kívánt kiterjedésben? És hogy fogja bírni a város e jóval értékesebb telkei megvételét és átadását a kitelepítendő telepeseknek? És ki fogja felépíteni nekik viskóik helyett a mérnöki előírás szerinti egészséges lakásokat? És főleg mi lesz addig a telepekkel? Különösen ez érdekel bennünket.

A telepeket a román világban is mostohagyermekként kezelték. Ha most a jobb jövő reményében homlokunkra hagyjuk sütni a bélyeget: — „nesszen, mert nem életrevaló” — és minden kérésünket azzal utasíthatnák vissza: — „ezeket a telepeket ügyis felosztjuk majd”, — nemcsak a telepek, de a telepesek is el fognak veszni a közművekkel ellátott ideális telep megalkotása előtt. Rosszabb helyzetbe kerülünk, mint a románok előtt voltunk, akik legalább a településnek nem állították útját. És elveszünk az a nagy értékű szociális és gazdasági kincs, amit a telepi szegénységnek viskója és kertje jelent. És felszívódnának a külvárosi nyomortanyák még jobban elsüllyedve a nyomorúságban. Mi tehát joggal félünk és felemeljük óvó szavunkat.

És még egyet nem szabad elfelejteni. A telepi lakosok túlnyomó többségének a teherbíró képessége ma — semmi. Ezért mondtam, hogy a telepek rendezésének problémája első sorban szociális, másodsorban pénzügyi és csak harmadsorban technikai probléma.

Igaza van a főmérnök urnak, amikor azt mondja, hogy a városrendezési tervek kidolgozásához haladéktalanul hozzá kell kezdeni. A telep-
rendezés ügyében az első lépés egy pontos statisztikai felvétel volna arról, hogy hány telepet és milyen anyagi viszonyok között élő telepeseket kellene áttelepíteni. Aztán fel kellene mérni, milyen anyagi eszközökkel rendelkezünk.

Lehetetlen ezt a problémát újság-cikk keretébe szorítani. De leszögezhetjük így a telepesek kívánságát és ez röviden formulázható: „Mindaddig, amíg a város jobbat nyújtani nem tud, ne nehezítse a helyzetünket, sőt segítsen nekünk az ivóvíz, járda, kavics és világítási problémáink megoldásában.”

Még csak a következőket. En az Óssi-telepet betelepítendőnek ajánlotam, bár tudom, hogy a városi szennyvízgyűjtő főtelepénél alacsonyabban fekszik, így abba be nem

kapcsolható. Ha mégis tettem, tettem a következő indokokból: A terep sík, a parcellázási terv igen jó. A levegő egészséges. A nagy telepen a városnak ingyen állana rendelkezésére a telepítésre elegendő házhely. A telep csatornázási és vízvezetési problémája, — mert a Pece és Pececsatorna között fekszik. — könnyen megoldható. És nem utolsósorban itt van az ősi-állomás, mely a jövőendő Váradnak magától kínálkozó teherpályaudvara s a teherforgalmat levezetni alkalmas utcákhoz könnyen kapcsolható. Hogy ezt a telepet a városi mérnöki hivatal is életképesnek találja, dacára most említett fogyatékosságának, éppen a folyamatban levő nagyarányú utcaszabályozási munkákból gondolom.

Lehet, hogy belőlem a lokálpatrióta beszélt. A családi hajlék magteremtését a semmiből, becsülettel, a legnehezebb körülmények között én is megcselekedtem és nem kis mértékben büszke vagyok tulságosan is szerény házamra.

Am ha jobbat kaphatok a főmérnök úr elgondolásai nyomán, hálásan veszem. Mert bizony kemény, nehéz élet ez idekint és legkevésbé sem fenéki tejfel.

Addig is kérem, vegyék figyelembe a telep hangját, akik a jó megoldást mindnyájunk érdekében keresik.

Jó szándékukat a legnagyobb örökdeklációval kíséri és segíteni mindig kész lesz a telep és

Dr. Bérczi Endre,
Óssi-telep 25. utca 2. sz.

A visszacsatolt országrészekben is életbelépnek a kereskedelmi, ipari és a bányászati alkalmazottak gyermeknevelési pótlékaira vonatkozó jogszabályok

Magyar Távirati Iroda jelenti. A Budapesti Közlöny keddi száma közli a miniszteriumnak az iparban (kereskedelemben), valamint bányászásban és kohászásban alkalmazott munkások gyermeknevelési pótlékára vonatkozó jogszabályok hatálybalépésének a Magyar Szent Koronához visszacsatolt keleti és erdélyi országrészekre való kiterjesztése tárgyában kiadott rendeletét. A rendelet szerint ezeknek a jogszabályoknak hatályba lépésében 1940 szeptember első napjáig visszamenő hatállyal történt. A rendelet a visszacsatolt országrészekben a gyermeknevelési pótlékra való igényjogosultság megállapításához szükséges munkateljesítményt a törvényben megszabott, havonta legalább 15, illetve hetenként legalább 3 munkanapról. 1940 szeptember és október hónapokra havi kettő munkanapra leszállította, hogy ezáltal a gyermeknevelési pótlékot egyes olyan munkavállalók is megkaphassák, akik az átmeneti nehézségek ideje alatt a törvényben megkivánt munkateljesítményt nem tudták elérni. A rendelet szabályozza továbbá a visszacsatolt területen lévő vállalatok gyermeknevelési járandóságát. Végül gondoskodik arról is, hogy a gyermeknevelési pótlékra vonatkozó rendeleteknek a visszacsatolt országrészen való hatályba lépése a lehetőséghez képest simán megtörténjék és hogy az intézményt még nem ismerő munkaadók s munkavállalók a szükséges felvilágosításokat ne csak Budapesten kaphassák meg. Ebből a célból úgy rendelkezik, hogy Kolozsváron közzös kirendeltséget kell felállítani.

Szerdán utoljára!

Mária két éjszakája

a KORONA Mozgóban.

Az egyetemi tandíj és mellékdíj szabályozása

A Budapesti Közlöny legújabb száma közli a vallás és közoktatásügyi miniszternek az egyetemi tandíj és mellékdíj szabályozásáról kiadott rendeletét, amelyet nagy fontosságánál fogva, az alábbiakban ismertetünk:

Egyetemi hallgatói tandíj, mellékdíj és beiratkozás címén, vagy más hasonló címen csak az ebben a rendeletben megállapított szolgáltatást szabad szedni. Ez a rendelkezés azonban nem érinti az egyetemre első ízben beiratkozó hallgatótól szedhető beiratkozási díjra, továbbá a laboratóriumi díjra vonatkozó rendelkezéseket.

Az egyetemi rendes hallgató félévenként tandíj címén 128 pengőt, mellékdíj címén pedig 96 pengőt köteles fizetni. Ez alól, illetve meghatározott rész alól mentesül az a rendes egyetemi hallgató, akit az egyetemi hatóság kedvezményben részesít. Az egyetemi hatóság negyed, fél, háromnegyed, vagy teljes kedvezményt adhat, ezen felül részletfizetési kedvezményt is engedélyezhet. Az a rendes egyetemi hallgató, aki negyed kedvezményben részesült, 96 pengő tandíjat és 64 pengő mellékdíjat, aki fél kedvezményben részesült 64 pengő tandíjat és 48 pengő mellékdíjat, aki háromnegyed kedvezményben részesült, 32 pengő tandíjat és 16 pengő mellékdíjat, végül, aki teljes kedvezményben részesült, csupán 32 pengő mellékdíjat köteles félévenként fizetni. Az egyetemi rendkívüli hallgató félévenként 96 pengő tandíjat és 64 pengő mellékdíjat fizet, ha több tantárgyat vett fel és a felvett tárgyak heti óraszámát összesen husz, vagy annál több; 64 pengő tandíjat és 48 pengő mellékdíjat köteles fizetni,

ha több tantárgyat vett fel, de ezeknek heti óraszámát összesen husz nem halad meg; 32 pengő tandíjat és 32 pengő mellékdíjat köteles fizetni, ha csupán egy tantárgyat vett fel, vagy ha csak az államszámveteltani tantályamot hallgatja.

Az egyetemi rendkívüli hallgató a megállapított fizetési kötelezettség alól nem mentesülhet.

A meghatározott kedvezményben csak az az egyetemi rendes hallgató részesülhet, aki tanulmányi eredményei és szorgalma alapján a kedvezményre méltó, vagyoni viszonyainál és esetleges egyéb méltánylást érdemlő körülményeinél fogva pedig kedvezményre szorult.

Az egyetemi hallgató a kedvezményért a karhoz intézett körvényben folyamodik; erre a célra az 1 számú melléklet szerinti rendszeresített körvénymintát kell használni. A körvényben a folyamodó szüleinek (eltartóinak) életviszonyait, vagyoni helyzetét, keresetét, jövedelmét, eltartásra szoruló családtagjainak számát, nevét és életkorát feltüntetendő hatósági bizonyítványt, továbbá az egyetemi levelezőkönyvet, az első ízben beiratkozó hallgató érettségi bizonyítványát, végül azt a hatósági bizonyítványt kell mellékelni, amely a folyamodó egyéb méltánylást érdemlő körülményeit tanúsítja.

A kedvezmény iránt előterjesztett kérelmeket az illető karnak erre a célra saját kebeléből alakított bizottsága bírálja el. Határozata ellen fellebbezésnek helye nincs.

A díjkedvezmények egyes fokozatában — az érdemesség és a ráutaltság gondos mérlegelése alapján — úgy kell a folyamodókat részesíteni, hogy egy kedvezményi fokozatban az illető karra beiratkozott rendes hallgatóknak legfeljebb egyötöd-egyötöd része részesüljön. Ha a folyamodók közül a teljes díjkedvezményben részesíthetők száma a kellő érdemeltség vagy ráutaltság hiányában, vagy egyéb ok miatt a karra beiratkozott rendes hallgatók számának egyötöd-részt nem éri el, a hiányzó szám erejéig a háromnegyed kedvezményben részesíthető hallgatók számát fel lehet emelni. Hasonlóképpen fel lehet emelni a nagyobb kedvezményt biztosító fokozatban hiányzó szám erejéig a fél- és egyötöd kedvezményben részesíthető hallgatók számát is.

Az itt ismertetett rendelet rendelkezései nem terjednek ki a m. kir. Ferenc József Tudományegyetem hallgatói által az egyetemen fizetendő tandíjra és mellékdíjra, valamint az egyetemeken rendszeresített szaktanfolyamok (pl. könyvvizsgálói, társadalombiztosítási tanfolyam) hallgatói által fizetendő díjakra.

Pályázati hirdetés

A csikszentimrei római katolikus kántor-tanítói állásra január 26-iki határidővel pályázatot hirdet az egyháztanács. Javadalom: törvényes tanítói fizetés az egyházközségtől és államszegélyből. Természetbeni lakás. Köteleesség az egyháztanács és püspöki rendelkezések szabják meg. Kántorpróba saját költségen. Pályázatok a római katolikus plébániára küldendők.

Felhívás a volt közalkalmazottakhoz, akik 1918 után veszítették el állásukat

Az Erdélyi Párt központi irodája felhívja azokat a volt közalkalmazottakat, akik 1918-ban a hátségek megtagadása miatt veszítették el állásukat, valamint azokat, akik 1918. után szolgáltak ugyan, de állásukat későbbi időpontban kénytelenek voltak elhagyni és akik mostanig nem nyertek közalkalmazást: közöljék sürgősen nevüket, szolgálati helyeiket és minőségüket, állásuk elvesztésének okát, stb. az Erdélyi Párt helyi tagozati irodáival.

A tagozati irodával nem rendelkező helyiségekben lakók forduljanak levélben a legközelebbi tagozati irodához, Nagyváradon Sal Ferenc utca 9. szám alatt, vagy az Erdélyi Párt központi irodájához (Kolozsvár, I. Egyetem utca 8. szám).

Az adóalanyok és adótárgyak összeírása

Nagyvárad thj. város adóhivatala 141/1941. adóhiv. szám alatt az alábbi hirdetményt adta ki:

A nagyvárad M. kir. Pénzügyigazgatóság 1941. január 6-ikán kelt 5519/II.—1941. sz. rendeletével elrendelte az adósevelek és adótárgyak 1941. évre szóló összeírását.

Az összeírás f. év január 15-én veszi kezdetét és a városi adóhivatal közegei lakásról-lakásra járva kiosztják az összeíró íveket és a munka megkönnyítése céljából azonnal ki is állítják azokat az összeírandó által bementett adatok alapján.

Az általános adóösszeírási ívek adatai részben az általános kereseti adó, részben a jövedelmi és vagyoni adó kivetése során használatnak fel, de egyes adatai a házadó és a helyhatósági közszolgáltatások kivetésének céljaira is szolgálnak.

Az összeírási ívek ingyenesek és az összeíró közegek díjtalanul állítják ki azokat.

Az összeírással megbízott tisztviselők a városi adóhivatal által kiállított igazolvánnyal vannak ellátva.

Figyelmeztetjük az érdekelteket, hogy a K. K. H. Ö. 119. §-a értelmében az, aki az összeírási ívet be nem adja, avagy abba tudatosan valótlán adatot vesz fel, illetőleg valamely oly adatot elhallgat, amely az adók megrövidítésére alkalmas, jövedéki büntető eljárás alá eső kihágást követ el és a megrövidített adó 1—8-szorosáig, ha pedig a károsseg meg nem állapítható, 2—10.000 pengőig terjedő pénzbüntetéssel büntetettik.

Nagyvárad, 1941. január 14.

Városi adóhivatal.

35 perc Kolozsvár
70 perc Budapest
85 perc Marosvásárhely
repülőgéppel.

A Magyar Légiforgalmi r. t.

Járatok télen is közlekednek.
Felvilágosítás: Rákóczi ut 10. sz.
Telefon: 11-17

A vasgárdisták újból el akarják járni Kolozsváron az „egyesülés” hóráját

Egy megdöbbentő röpirat pokoli átkozódásai. — „Az igazságtalan határokat, amelyeket ellenségeink a román föld testére emeltek, szét fogjuk törni”

Karácsonykor röplapot terjesztettek a vasgárdisták a román fennhatóság alatt maradt erdélyi részeken, amelyből magyar területre is eljutott néhány példány. Szószzerinti fordítása a következő:

„Ujra egyesíteni Erdélyt!”

„Vihar után mindig még szebben süt ki a nap. Román testvéreim! Szomorú gyászba öltözött ünnepek kopogtatnak a lelkek ajtaján, mert amíg nemzetünk teste darabokra van szakítva, nekünk nem lesznek örömléljes ünnepeink.

Mikor nehéz órák próbáltattak meg minket, azok, akiket barátainknak gondoltunk, elhagytak bennünket. Ellenségeink kiéhezett vadállatok módjára leselkedtek ránk és minden oldalról ránkörve szétépték országunkat.

De a román nemzet nem vészett el. Az elnyomatás és a harc esztendei mindig csak megacélozták erejét és minden válság után még életképesebben, még bizóbban és még hatalmasabban született újjá. A jövőtől való félelem nem üt tanyát a mi lelkünkben.

Ismét azok leszünk, akik voltunk, sőt még nagyobbak leszünk.

A völgyek mélyén, a kis hegyi falvakban, a folyók menti széles síkságok községeiben, az egész románulakta földön köringyálók indulnak el ezen a szentesten, hogy anyagi szózatot hozzák hírül a Megváltó születését.

Mi is elindulunk, mint a román reménységek köringyálói, kopogtatunk a magyar önkényuralom alá került drága Erdély lelkeinek gyászfátyolos ajtaján és jó hírt hozunk.

A csillag, amely ma feltűnt a bellehemi jászol felett, útmutatóként és reménységadóként világít a román nemzet jövője felett is.

Erdélyi testvéreim! Románok! Nem vagyunk elfeledve és nem leszünk elfeledve! A mi szabad testvéreink, az elmenekült és elűzött testvérek, minden úton és módon harcolnak az igazság napjának előkészítéséért, aminek el kell jönnie. Románia gyűjti erejét és egyre hatalmasabbá válik. Az igazságtalan határokat, amelyeket ellenségeink a román föld testére emeltek, szét fogjuk törni egyszer s mindenkorra. A szenvedéseket mélysegen meg fogjuk bosszulni és az átkozott magyar uralom el fog pusztulni, mint ahogy a kőd eltűnik a nap sugaraitól.

Nincs román szív, amely ne érezze, hogy az egyesített Erdély nélkül nincs román egység, nincs román jövő.

A határokon innen és túl, amelyeket ellenségeink azért vontak, hogy elválasszák ugyanazon anyák gyermekeit s az ugyanolyan nérségű drága testvéreket, ugyanazt a megrázó esküt pecsételte meg s ugyanazt a életre-halálra szóló fogadalmat tette minden román: Atkozozanak ki és tagadjanak meg

minket a gyermekeink, az ég szakadjon ránk, és a föld ne fogadja be testünket, ha valaha el fogjuk felejteni, hogy életünk első kötelessége: újra egyesíteni Erdélyt!

Erdélyi testvéreim! Holnap út az óra! Várjuk és készüljünk fel reá!

A romániai magyarok kinszenvedései

Eddig tart a kiáltvány. Elszorult szívvel kell gondolnunk Romániában maradt testvéreinkre, akiknek ebben a légkörben kell élniük és kitaraniok az erdélyi magyar rög védelmében.

Nehéz és áldozatos ez a kitarás. A hozzánk érkezett hírek szerint végessza minos a zaklatásoknak, amiknek magyar iparosaink, kereskedőink, munkásaink, földműveseink román területen ki vannak téve. Falvakon a csendőr hatalmaskodásokhoz ma a vasgárdisták felelőtlen garázdálkodása járul. Rekvirálások, bírságolások, munkára-hurcolások, fenyegetések és megfélemlítések igyekeznek ősi földjeik elhagyására bírni a falusiakat. Városokon mondva csinalt okokért akkora pénzbüntetéseket rónak ki iparosokra és kereskedőkre, hogy azok megfizetése a teljes vagyoni romlással, a koldusbotra-jutással egyértelmű. Tudunk egy kisvárosi magyar mestertemberről, akit párleies bélyegilleték-mulasztásért 800 ezer leies bírsággal sújtottak. Egy másik kisvárosban egy kereskedőt büntettek többszáz ezer leies bírsággal üzérkedés és árdragítás címén, mert fizetle raktárában valamilyen maradék-portékára nem volt ráfüggesztve az ár. Ugyanitt egy másik kereskedőt egy hónapi gyűjtőborba-zárással büntették, mert fizetésben az áruk nem álltak elég rendben

A kolozsvári román székesegyház terén megint eljárjuk az egyesülés hóráját, de ez a román testvérek örökre egyesülésének hórája lesz. Addig a mi ünnepeink nem lesznek ünnepek és sziveink nem fogják tudni, mi az öröm.

a polcokon.

A magyar üzemekhez, a kisebbekhez is, 15—20 ezer leies fizetésű üzembiztosokat rendel ki a román kormányzat, akiket akkor is fizetni kénytelenek a vállalatok, ha az üzemek anyaghiány, vagy más okok miatt nem működnek. A magyar kereskedőket állandóan román ajánlatokkal zaklatják: adják el üzleteiket, mert helyzetük ugys kilátástalan.

A társadalmi élet teljesen szünetel. A magyar egyesületeket, testületeket feloszlatták, az intézmények vagyont elkobozták; magyar újságok csak időnként jelenhetnek meg két-három napra, hogy aztán megint véglegesen betiltásák őket. Románia több mint 700 ezer magyarja szellemi irányítás nélkül áll és egyetlen hírforrása rádió, de sok helyen ezt is elkobozzák, vagy lepecsételik. A magyar szó a családba szorul, de ott is leselkednek reá...

A legteljesebb elnyomatás és kiszolgáltatottság állapotában, személyes és vagyonszükség nélkül sinylődnék Romániában a magyarok, azért egyre több család készülődik, különösen a városokban, hogy Magyarországra települjön át, ami újabb katasztrófát eredményezhet számukra, mert hiszen az eddig áttelepültek elhelyezkedése sem történetelt még meg.

Visszaszívárognak a román vezetők

Es ugyanakkor mi a felszabadult erdélyi részeken kínos alaposággal hajtjuk végre a bécsi döntésből folyó nemzetközi kötelezettségeket. A román iskolák egész serege működik; az ipari és kereskedelmi életlen szabadon tevékenykedhetnek a románok: Kolozsváron napilapjuk jelenik meg; konzulátusaikon állandóan kihívóan lobog a piros-sárga-kék zászló; hétköznapiokon is, pedig a külképviseletek szokás szerint csak nemzeti ünnepeken szokták kitézni a zászlót; románok által sürűbben lakott vidékeken a lakosság is kihívó magatartást tanúsít s egyáltalában nem csinál titkot belőle, hogy Erdélynek Romániához való visszacsatolására vár. S ezt a szellemet csak erősítik azok az elmenekült vagy a katonai közigazgatás idejében megtorlásokkal elűzött román előkelőségek, akiknek visszabocsátásáért magyar előkelőségeink, ügyvédek, képviselőink végeznek eredményes közbenjárásokat Budapesten...

Nagyváradra már mintegy 15 román vezetőmber tért vissza családjával együtt s ha ideiktatnánk névsorukat, bizonyára nem egy névvel megütközéssel figyelne fel a helybeli magyar közvélemény...

Némi vigasztalást abból a gúnyversből merítenek a felszabadult részek magyarjai, amelyet bizonyára egy Romániából kiűldözött magyar eszelt ki bánatában. A vers Károly királynak a román néphez intézett üzenetét tartalmazza és így hangzik:

Noi Carol cu „Sănătate”
Am perdut jumătate,
Dar voi cu Antonescu
Veti perde și pe restu...

Ami szabad fordításban ennyit jelent: Mí, Károly, a „Jóegészséget” jelszóval elvesztettük Erdély felét, de ti Antonescuval el fogjátok veszteni a maradékot is.

Ugy legyen!

(j. b.)

Megindult a tanítás a „Belvárosi Zenede” magánintézet minden tanásakán. Beiratkozások tovább folynak. Jelentkezni lehet, Nagy Sándor u. 6. alatt, minden délután 3—5-ig, hegedű, zongora, ének, cselló és zeneelméletre.

Mérsékelt tandíjak!

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.

ELŐFIZETESI ÁRAK: Egész évre 30,
félévre 15, egy óra 2.50 pengő
Egyes szám ára 10 fillér
Telefon: 12-27.

Postatakarékpénztári csekkzámlánk
száma: 72.301.

Kéziratokat nem örzünk meg és nem
adunk vissza

LAKY DEZSŐ MINISZTER LÁTOGATÁSA A KÖZELLÁTI HÍVATALBAN. A Magyar Távirati Iroda jelenti: Laky Dezső közellátási miniszter január 13-án, hétfőn délelőtt meglátogatta a minisztérium kötelékébe tartozó közellátási hivatalát, amelyet a Szabadság-téren helyeztek el. A tisztviselői kar nevében Bárány Károly miniszteri osztálytanácsos üdvözölte a minisztert.

Halálozás. Fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk, hogy szerető férj és apa Novy Rudolf folyó nő 13 án, reggel 6 órakor, 43 éves korában hirtelen szívinfarkus után elhunyt. Özv. Novy Rudolfné és fia Rudolf.

NÉMET EGYHÁZFOK ÜDVÖZLŐ TÁVIRATA GÖRINGHEZ. Berlinből jelenti (NTI): A német egyházfejedelmek megleghangú sürgönyben fejezték ki jókívánságukat Göring birodalmi tábornagnak 45-ik születésnapja alkalmából.

Eredményes gyűjtés Pozsonyban a magyar téli segélyakció javára. Pozsonyból jelenti: (Budapesti Tudósító.) Szombat délután és vasárnap délelőtti utcai gyűjtést rendeztek Pozsonyban a magyar téli segélyakció javára. A gyűjtés 152.000 koronát eredményezett. A legutóbbi magyar gyűjtés eredménye 1939 novemberében 126 ezer koronát tett ki. A lelkes hangulat, mely a pozsonyi magyarokat az utcára hozta, hatással volt más nemzetcsoporthoz tagjaira is, úgyhogy a szlovákok és németek is szívesen adakoztak a magyar perselyekbe. Tuka miniszterelnök több magyar perselybe is tett pénzt és többször elbeszélgetett a magyar gyűjtőkkel.

Apollóban: Debreceni Kiss Lajos és cigányzenekara.

EMELNI KELL A GAZDASÁGI TISZTEK FIZETÉSEIT IS. A Magyar Távirati Iroda jelenti: A Budapesti Közlöny keddi számában kormányrendelet jelent meg, hogy a gazdasági tiszték fizetését is külön fizetési pótlékkal kell emelni. Ez a fizetési pótlék a készpénzfizetés nagyságához igazodik és átlagban hét százalék.

Temetések. Harmat Ilona 60 éves korában meghalt. Temetése január hó 14-én volt a Rulikovszky temetőben. — Özv. Tar Mihályné szül. Weitner Teréz 92 éves korában meghalt. Temetése január 14-én volt a Rulikovszky temetőben. — Ardelean Dóme 20 éves korában meghalt. Temetése január 15-én délután 2 órakor lesz a Bessenyei György utca 20. számú lakástól az Ősi temetőbe. (Caritas.)

MEGHALT JOYCE, ANGOL REGÉNYÍRÓ. Belgrádból jelenti: A Politika zürichi jelentése szerint tegnap 58 éves korában meghalt Joyce, híres angol regényíró. Vakbél-rohammal szállították a klinikára, ahol azonban az orvosi beavatkozás már nem segített.

MERÉNYLETKISÉRLET FARUK KIRÁLY ELLEN. A Mai Nap írja: Rómából jelenti: Az olasz lapok értesülései szerint, Faruk egyiptomi király és az anyakirályné ellen merényletet kíséreltek meg. Részleteket nem közölnek.

Magyar számot adott ki a nemzetközi kézműipari központ római hivatalos lapja. Rómából jelenti: (MTI) A nemzetközi kézműipari központ Rómában megjelenő hivatalos lapja igen sok példányban külön számot adott ki Erdélyről és a magyar kézműiparról. A lap, amelyet Magyarország kormányzójának fényképe és kolozsvári beszédének egy szakasza díszít, rengeteg képet közöl. A cikketek gróf Teleki Pál miniszterelnök, Hóman Bálint vallás és közoktatásügyi miniszter, Csáky István gróf külügyminiszter, Varga József iparügyi miniszter, a magyar kézműipar, valamint iparművészet vezetői írták.

FINNORSZÁG HITELT KÉR AMERIKÁTÓL. Stockholmból jelenti: A finn kormány egy és háromnegyed milliárd dollár hitelt kér Amerikától, amely lehetővé tenné az élelmiszerek behozatalát az országba. Azt hiszik, hogy az amerikai kormány a finn kérésnek rövidesen eleget tesz.

Apollóban: Debreceni Kiss Lajos és cigányzenekara.

DÜHÖNG AZ INFLUENZA JÁRVÁNY STOCKHOLMBAN. (NTI): Svéd lapok jelenti Stockholmból, hogy az influenza-járvány mind nagyobb méreteket ölt. Stockholmban az elmúlt négy nap alatt 3300 megbetegedést tartottak nyilván.

Eltűnt fiáról kapott hírt özvegy Nagy Mihályné. Nagyvárad. Saját tud. A nagyvárad 2-es számú postahivatal felkérte lapunkat, hívjuk fel a Nagyváradon ismeretlen helyen tartózkodó özvegy Nagy Mihályné — lakott Bányasor 9. szám alatt — vagy ismerőseinek figyelmét egy levélre, amelyet fia írt, de a posta, elkeltözése miatt, nem tudja kikézesíteni. A híradás nagyon fontos, mert az eltűntnek vélt fia Eszszakbukovinából Németországba menekült és ott él családjával együtt. A levél megnyugtató az aggó édesanyát.

DANKÓ PISTA EMLÉKPÁLYAZAT. Az Országos Dankó Pista Társaság országos Dankó Pista-emlékpályázatot rendez új magyar nótákra. Egy szerző több nótával is pályázhat. Beküldési határidő február 15. A nótákat dr. Némethy Gyula elnök, Szeged, Kálvin-tér 2. címre kell beküldeni, ahol a részletes feltételek is megtudhatók.

Szigoru zsidóellenes rendszabályok Szlovákiában. Pozsonyból jelenti: (A Nemzeti Újság írja: A sárosi kerület vezetője több radikális intézkedést tett a zsidók ellen. Így a zsidóknak nem szabad Eperjes korzóján járni. A főzsegek piacain csak bizonyos meghatározott időben szabad mutatkozniok. Kávéházakban, vendéglőkben és közfürdőkben egyáltalán nem jelenhetnek meg. Mozikban csak kijelölt helyekre ülhetnek. A kormánynak javaslatot tettek, hogy Szlovákia minden zsidóját 3 centiméteres karszalaggal lássák el.

Hármas iker Békéscsabán. Békéscsabáról jelenti: (MTI) Csaiád György békéscsabai munkás feleségének hármas ikre született. Kettő közülük fiú. Tíz évvel ezelőtt kötöttek házasságot és most kilenc élő gyermekük van.

VASUTI SZERENCSETLENSÉG ZÁGRÁBBAN. Belgrád. (MTI): Hétfőn reggel a zágrábi főpályaudvaron egy személyvonat hibás váltóállítás következtében nekiment egy szalonkocsinak. Két kocsi megrongálódott, 18 ember megsebesült, köztük kettő súlyosan.

Német bál a pesti Vigadóban. A Pest írja: Vasárnap este nyitották meg a Pesti Vigadóban a német bált. Több százfőnyi rendezőgárda szorgoskodott a bál sikere érdekében, amelyre ez alkalommal először vonultak fel az erdélyi szászok. A menyecskék abban a méltóságos, csipkéként nehéz viseletben, amelyben néhány hónappal ezelőtt az Erdélybe bevonuló magyar honvédeket fogadták. A beszarabiai németek hazatérését intéző mozgalom vezetői is ott voltak. A német követség tisztikarának élén megjelent a hálón Erdmansdorf budapesti német követ is.

TÁNCMULATSÁG A RÓMAI KATOLIKUS LEGÉNYEGYLETBEN. A nagyvárad Római Katolikus Legényegylet f. hó 19-én délután 5 órai kezdettel műsoros táncmulatságot rendez, melyre ezuton is szeretettel hívja meg városunk keresztény ifjúságát a Rendezőség.

Apo lóban: Debreceni Kiss Lajos és cigányzenekara.

Tüntetését kért a királyi ügyész a celldömölki gyilkosokra. Szombat-helyről jelenti: Hétfőn kezdtek meg annak a rablógyilkossági bűnpörnek főtárgyalását, amely novemberben történt Celldömölkön. Ifjabb Szeredi Kálmán 24 éves gazdasági cseléd, Ládonyi Ottó 19 éves celldömölki volt diák és egy fiatalokru társuk, november 10-én este kicsalták az istállóba Horváth Sándor kertészt és ott agyonverték, majd behatoltak a lakásba, ahol Horváthné bántalmazták. A gyilkosság után Németországba akartak atszökni, de Körmend közelében a csendőrök elfogták őket. A királyi ügyész terjesztette elő a vádat, amely szerint előre megfontolt szándékkal elkövetett rablással párosult gyilkossággal vádolja Szeredi Kálmánt és Ládonyi Ottót. Annnyira készültek a bűncselekményre, hogy főpróbát is rendeztek. Az ügyész tüntetését kért a vádlottakra.

A budapesti

MERINO

posztókereskedelmi r. t.

Nagyváradon

Rakóczi-ut 3-ik szám alatti
fióközlete január elején
megnyit

Feljegyzések

A Statisztikai Közlöny nemrég adta ki a magyar városokra vonatkozó adatokat. Megdöbbentő megállapítása a statisztikának, hogy a legutóbbi harminc esztendő alatt Nyiregyháza zsidó lakossága hetven százalékkal növekedett. Győr és Debrecen zsidósága hatvankét százalékkal, Szombathely harminckettő százalékkal, Miskolc 27 százalékkal, Makóé huszonöt százalékkal, Budapesté pedig tíz százalékkal növekedett.

Csökkenett a zsidók száma Veszprémben 47, Sopronban 23, Zalaegerszegen 22, Pápán 21, Székesfehérváron pedig 12 százalékkal.

Sátorlajuhelyen 100 lakosra 25 zsidó esik, Budapesten 20, Miskolcon 18, Balassagyarmaton és Újpesten 17, Pápán 12, Győrött 11, Szombathelyen 10, Kaposváron 9, Zalaegerszegen 8, Székesfehérvárott, Sopronban és Veszprémben 5, Komáromban 3, Mosonmagyaróváron pedig 2 zsidó esik száz lakosra.

A visszatért részek városai még nem szerepelnek ebben a statisztikában. Nem kell azonban féltünk. Nagyvárad, Szent László ősi városa sem áll az utolsó helyen. Ha az utóbbi harminc év szaporulatát tekintetbe vesszük, Nyiregyháza biztosan lemarad mögöttünk. Nagyvárad zsidóságát megszámlálni ugyan nagyon nehéz, sőt ismerve a ghetto életét, egyenesen lehetetlen, mégis biztosra vehető, hogy a zsidóság száma itt megkétszereződött három évtized alatt.

Sátorlajuhely áll a statisztika szerint első helyen 100 lakosára eső 20 zsidójával. Mi ezt az elsőseget is tulszárnyaljuk. Nagyváradon 100 lakosra legalább 30 zsidó jut. Miénk a rekord ezen a téren is. Nincs az országnak még egy ilyen városa, mint Nagyvárad. Olyan téren viszi el az elsőszámú pálmáját, amely boldog örömmel tölti el az ortodox liberálistól dagadó helybeli kebleket. Így értjük meg Nagyvárad 95%-ban zsidó kereskedelmét, gyárparát, legutóbbi időkig újságírását. Így értjük meg a színházban legutóbb lezajlott zsidó tüntetést, így értjük meg a magyar munkások állandó panaszeit, a kisemberek reménytelen törekvéseit, hogy ebből az öldöklő zsidó ölelésből kiszabaduljanak.

A most elkövetkező népszámlálás pontos számokkal fog teljes fényt deríteni Nagyvárad zsidó jellegére. Nyugodjunk meg azonban jó előre: vezetünk minden téren, mert olyan elzsidósodott város, mint Nagyvárad, nincs több az ország területén. (P. I.)

KERESKEDELMI SZERZŐDÉS MOSZKVA ÉS CSUNGKING KÖZÖTT. Csungkingból jelenti: Tegnap ünnepélyesen aláírták a Szovjetunió és a csungkingi kormány között megkötött kereskedelmi szerződést.

Apollóban: Debreceni Kiss Lajos és cigányzenekara.

Amerika lakossága csökkenőben van. Washingtonból jelenti: Az amerikai népszámlálás legújabb adatai azt bizonyítják, hogy az Egyesült Államok lakossága csökkenőben van. Jelenleg ugyanis egy amerikai család átlag 3.8 főből áll. míg 1890-ben még 4.9, a százfördülője 4.7 és 1910-ben 4.1 családtag jutott egy családra. A délatlanti partvidék néger államaiban a családtagok átlagos száma 4.2, ami azt jelenti, hogy a néger lakosság kevésbé csökken, mint a fehér.

Január 15-én nyílik meg a városi könyvtár

A polgármesteri hivatal tudomására hozza Nagyvárad város közönségének, hogy a városi Nyilvános Könyvtár, Teleki Pál utca 3. szám alatt, az első emeleti helyiségei január 15-ől kezdve megnyílnak és a közönség rendelkezésére állanak, minden hétköznap délután 11-2 óráig és délután 5-6-ig.

Az olvasási és kölcsönzési díjakat további rendelkezésig a következőképpen állapították meg:

1. Minden egyes kikölcsönző négy (4) pengő óvadékot kell hogy legyen a kivett könyvtári könyvért, biztosíték gyanánt.
2. Az olvasási díj felnőtteknek egy negyed évre 2 pengő, illetve egy évre 8 pengő.
3. Köztisztviselők és diákok részére az olvasási díj egy negyed évre 1 pengő, illetve egy évre 4 pengő.
4. Városi tisztviselők és a városi üzemek állandó alkalmazottai 4 pengő óvadékot fizetnek és egy évre 2 pengő olvasási díjat.
5. Késedelmi díj 10 nap után 10 fillér, míg havonta 50 fillér.
6. Az olvasótermet látogató közönség személyenként egy óra 10 fillért fizet látogatási jegyért.
7. Rongálási díj 1 pengő, ha a könyv használata miatt válik az illető, a könyv teljes értékét tartozik megtéríteni.
8. A könyvtárt minden 16 éven felüli, tisztességesen öltözködő egyén látogathatja, szükség esetén azonban személyazonosságát tartozik igazolni.

Ramminger István
női fodrász mester. Bazárépület.
(ismétra régi helyén.) Alapítva 1899

Hajfestés, dauer, vas- és víz-hullám, parókakészítés.

Korlátozták az értéktakarmányok forgalmát

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Magyarország normális években mintegy 2000 vagon értéktakarmányt hozott be. Jelenleg erre nincs mód, sőt a kisebb búzatermes folytán még a magasabb kiörlési százalék miatt az értéktakarmánnyal való közellátás még nehezebb. E miatt szükségessé vált az értéktakarmányforgalom szabályozása, még pedig annak szem előtt tartásával, hogy sorrendben először a Budapestre és a húszezer lakoson felüli városokba szállító tehenészetek, azután az ellenőrzött tenyésztők és kisebb helyiségekbe szállító tehenészetek, sertéshízlalók, ellenőrzött baromfi-telepek, egyéb állattenyésztők és állattartók szükségleteit elégítik ki. A hivatalos lap vasárnapi száma közölte az erre vonatkozó kormányrendeletet. A rendelet szerint bejelentés kötelezettsége terbeli mindazokat, akik a részletesen felsorolt malom, olaj, sör, cukor, szesz és keményítő ipari, valamint állati eredetű értéktakarmányokat előállítják, azok forgalombahozatalával foglalkoznak hivatalos, vagy iparszerűen és az említett értéktakarmányból öt mázsánál nagyobb mennyiséggel rendelkeznek. A bejelentéseket január 20-ig kell megtenni. A készletekben előállított változásokat minden hónap 1-15, valamint 15-20 között kell bejelenteni az Országos Közélemezési Hivatalnál (Budapest Nádor-utca 27.). A bejelentést ajánlott levélben kell megtenni. Az úrlapok a községi előljáróságok útján szerezhetők be.

A tiszteletpéldányok megszüntetésének kérdése a Sajtókamara kiadói főosztálya előtt

Budapestről jelentik: Az Országos Magyar Sajtókamara kiadói főosztályának I. szakosztálya ülést tartott, amelyen az egész ország sajtóját érdeklő, igen fontos határozatokat hoztak. Mindenekelőtt egyhangúlag kimondták, hogy a Sajtókamara kiadói főosztályának I. szakosztálya határozata alapján sem a fővárosi, sem a vidéki lapok tiszteletpéldányt nem adhatnak. Az ülés — többek hozzájárulása után — határozatként kimondta, hogy házipéldány korlátolt mennyiségben a szerkesztőség és kiadóhivatal tagjainak, azonkívül a nyomda négy vezető tisztviselőjének, valamint a lap előállításával foglalkozó szakembereknek adható, de szintén csak a legnagyobb ellenőrzés és lakosság elvének szemmel tartásával. Továbbá az induló állomásokon annak a vasuti, illetve postai személyzetnek, amely hivatalos kötelességén túl közvetlenül részt vesz a lapoknak akadálytalan, gyors továbbításában. Házipéldány adható

azon szolgálatban lévő rendőrnek, aki a nyomdától a vasúthoz vezető vonalon teljesít szolgálatot. A házipéldányokon a házipéldány bélyegző feltétlenül alkalmazandó. Kimondja, hogy csak napilapok a napilapoknak adhatnak egyenlő számban és arányban cserepéldányt.

Ezen elnöki indítványt egyhangúan kimondja az ülés.

Róna Ödön részéről elhangzott észrevételek folytán elnök kijelenti, hogy úgy a tisztelet-, csere- és házipéldányokra vonatkozó megállapodás Magyarország egész területére vonatkozik. Ezután áttértek a mutatószámok kérdésére.

Többek hozzájárulása után elnök határozatként kimondja, hogy mutatószám ugyanarra a címre egy fél éven belül legfeljebb 3 napig küldhető nem előfizetőknek. A mutatószám küldésével kapcsolatosan a lapvállalatok levelezhetnek, a mutatószámokra vonatkozó készséget lapjukban propagálhatják.

Kimondta függetlenségét a Magánalkalmazottak Szervezete

Magántisztviselők és kereskedelmi alkalmazottak közgyűlése

Az Utazók-Egyesülete Szaniszió utcai helyiségében tartotta meg min.egy 400 főnyi tagja jelenlétében a Magántisztviselők és Kereskedelmi Alkalmazottak Szakmai Szervezete (volt Céh) évi közgyűlését.

A közgyűlésen Leviczky Béla elnök. Miután üdvözölte a hatóság megjelent képviselőit lelkes beszédet tartott és ismertette a napirendi pontokat. Szabados Ernő pénztári jelentéséből kitűnik, hogy a szervezet körülbelül 10.000 pengő költségvetéssel dolgozott, mely összegből jelentékeny segítyeket folyósított munkanélküli és menekült kollégáknak. Az év történetét felelelő, kitűnően megszerkesztett titkári jelentés utal elsősorban ennek a társadalmi rétegnek megoldásra váró problémáira és arar a heroikus küzdelemre, amit a Szervezet az év folyamán kifejtett. Ismerteti a megkövetelt kollektív-szerződés eredményét, ami körülbelül 500 alkalmazottra és tisztviselőre vonatkozta, ca. 200.000 lejt többletfizetést hozott. Nem kisebb volt az eredmény a nyári munkaidő, vasárnapi munkaszünet és fizetéses szabadság terén. Az év folyamán a szervezet 180 tagnak adott ingyenes

logi tanácsot, védelmet és 289 esetben nyújtott különböző felvilágosítást. A kollektív szerződés be nem tartása miatt próbapert indított, amelyet meg is nyert. A szervezet jól sikerült béli és kulturális tevékenységeket tartott. A közgyűlés az elhangzott jelentéseket egyhangú lelkesedéssel tudomásul vette és a vezetőségnek a felmentvényt megadta. Ezután került sor az új vezetőség megválasztására. A közgyűlés ugyan csak egyhangú lelkesedéssel választotta meg Leviczky Béla elnökkel az élen a 10 tagú vezetőséget. Mint külön napirendi pont szerepelt a szervezet további működésére vonatkozó határozat. A különböző referátumok meghallgatása után a közgyűlés egyhangúlag kimondta, hogy a jövőben, mint független önálló szervezet ohajt működni, de készséggel hajlandó együttműködni a testvérszervezetekkel minden országos jellegű tisztviselői és alkalmazotti probléma megoldása tekintetében. Több hozzászólás után, melyek a déli zárórát, elbocsátásokat, fizetés-redukciókat, munkanélküliséget és kollektív-szerződést érintettek; az elnöknek az egységre való felhívására, a közgyűlés lelkes hangulatban véget ért.

Rendelet a burgonya igénybevételéről

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A közellátási miniszter ma rendeletet adott ki a burgonya igénybevételéről. E szerint a közellátás biztosításáról szóló kormányrendeletnek a készletek igénybevételéről szóló szakasza a burgonyára is kiterjed, azzal az eltéréssel, hogy a közellátás biztosítása érdekében azt a készletet lehet igénybevenni, amely a birtokosnak az 1941. július 15-éig számított háztartási és gazdasági szükséglete leszámlálásával fennmarad. Az igénybevétel jogát a közellátásügyi hivatal gyakorolja. Az igénybevett készletet állami megbízatással, a belföldi burgonyakereskedelmi egyesülés veszi át, készpénzfizetés ellenében, hatóságilag megállapított áron.

RÁDIÓ

- SZERDA, JANUÁR 15.**
- 6.40 Ébresztő. Torna.
 - 7.00 Hírek. Közlemények. Étrend. Hanglemek.
 - 10.00 Hírek.
 - 10.20 Székely kapuk árnyékában. Felolvasás.
 - 11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
 - 12.00 Harangszó. Himnusz. Időjárás-jelentés.
 - 12.10 Hanglemek.
 - 12.40 Hírek.
 - 1.20 Időjelzés, időjárás- és vízállás-jelentés.
 - 1.30 Rendőrzenekar. Vezényel Szölösy Ferenc.
 - 1.45 Az egyetlen magyar eredetű szerzetes rend. Felolvasás.
 - 2.30 Hírek.
 - 2.45 Műsorismeretes.
 - 3.00 Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
 - 3.20 Buttola Ede tánczenekeara.
 - 4.15 A vér. Waltner Károly dr egyetemi rk. tanár előadása.
 - 4.45 Időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
 - 5.00 Hírek, szlovák és ruszin nyelven.
 - 5.15 Csorba Gyula cigányzenekeara.
 - 6.00 Kiképzés a régi magyar hadseregben Erdélyi Gyula dr egyetemi magántanár előadása.
 - 6.20 Skálától a szimfóniáig.
 - 7.00 Hírek magyar, német és román nyelven.
 - 7.20 Beszkárt-zenekar. Közreműködik a Beszkárt Közművelődési Egyesület Férfikara. Vezényel Müller Károly.
 - 7.45 Külgügyi negyedóra.
 - 8.40 A ruett. Illés Endre elbeszélése.
 - 9.05 Schmidthauer Lajos orgonál.
 - 9.40 Hírek, időjárásjelentés.
 - 10.00 A Rádió Szalonzenekeara.
 - 11.00 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.
 - 11.20 Közvetítés a Pátria-kávéházból, Kurina Simi cigányzenekeara muzsikál.
 - 6.05 Hírek
- Budapest II.**
- 5.50 Suhajda Mária zongorázik.
 - 6.20 Olasz nyelvoktatás.
 - 6.50 Magyar nóták hanglemezeiről.
 - 7.30 A legnagyobb osztrák író.
 - 8.00 Hírek.
 - 8.10 Barát-vonósnégyes.
 - 9.00 A Földközi tenger problémái. Suez.
 - 9.40 Időjárásjelentés.

Telefon: 18-01. **Belvárosi Mozdó** Rákóczi-ut 3. sz.

Csütiörtökön nagy bemutató! Tökéletes rendezés! Elsőrendű szereposztás! — A legizgalmasabb témájú magyar film!

„Zárt tárgyalás”

Főszerepben:

Tasnády Fekete Mária Bihayer József Timár József
Vaszari Piroska Páger Antal Somlay Artur

Kedden és szerdán utoljára a legizgalmasabb amerikai filmvígjáték a **Floridai Kaland**

SPORT

A debreceni vívókerülethez csatolták Nagyváradot

Szántay János és Ajtay Gyula nyilatkoznak az időszerű vívó-problémákról

Nagyvárad. Saját tud. A nagyváradi ezzel párhuzamban az egész erdélyi vívósport történetében döntő jelentőségű fordulat következett be. A Magyar Vívó Szövetség ugyanis legutóbb foglalkozott az egyes vívókerületek beosztásával s ennek megvitatása után úgy döntött, hogy Erdélyben kolozsvári székhellyel IX-ik vívókerületet létesít, míg három erdélyi várost és pedig Nagyváradot, Szatmárt és Nagykárolyt a debreceni VI-ik vívókerülethez csatolja. A kilencedik kerülethez — amely most van megalakulóban — Kolozsváron kívül, terv szerint Nagybánya, Zilah, Dés, Beszterce, Bánffyhunyad, Szászrégen, Gyergyószentmiklós, Marosvásárhely, Csíkszereda, Székelyudvarhely, Kézdivásárhely és Sepsiszentgyörgy tartoznak majd. A debreceni kerülethez tartozó városok — a már említett három keletmagyarországi városon kívül — Berettyóújfalú, Püspökladány, Karcag, Szolnok, Mezőtúr, Békéscsaba, Gyula és Orosháza.

A Magyar Vívó Szövetség nevében Nagyszombathy Miksa altábornagy a határozatról értesítette a Nagyvárad Sport Egylet vezetőjét, valamint Szántay Jánost, az NSE vívószakosztályának vezetőjét.

Nagyvárad, Debrecenhez való csatolásával kapcsolatban Szántay János munkatársunknak a következőket mondotta:

— Bár a Nagyvárad Sport Egyletnek a Magyar Vívó Szövetségbe való felvétele mindeztideig még nem történt meg, Nagyvárad vívókerületi szempontból történt beosztása az NSE vívóit mégis rendkívül kedvezően érinti. Az egyesület felvétele ugyanis tulajdonképpen csak formai kérdés s mi váradi vívók már is a debreceni kerülethez tartozóknak tekintjük magunkat.

Az anyaországi vívókerülethez történt csatolás számunkra azt jelenti, hogy vívóink közvetlenül bekapcsolódhatnak a fejlettebb és színvonalasabb vívóéletbe s így maguk is könnyebben fejlődhetnek és magasabb színvonalat érhetnek el.

— Debrecenen kívül ugyanis — folytatta Szántay János — tudomásunk szerint komoly vívóélet folyik Püspökladányban és Békéscsabán is, s az sem lehetetlen, hogy a többi kisebb városokból is találkozzunk jelentékeny vívóerőkkel.

— Van-e szó — vetjük közbe — arról, hogy az említett városok valamelyikének vívóival közelebbről találkozson az NSE vívógárdája?

— Ami a versenyprogramot illeti — válaszolt Szántay János — erre vonatkozóan csak annyit mondhatok, hogy Melchner Sándor, az NSE vívómestere megbeszélést folytatott Budapesten a MAC vezetőségével s felvetődött az ötlet, hogy Gerey-Gerevich Aladár kétszeres európa-bajnok és Rajcsányi magyar bajnok, valamint Gerey-Gerevichné, Bogáthy Erna, a Horváth Miklós vándordíj nyertese lejönne Nagyváradra, de ez a megbeszélés azonban egyelőre nem „fixirozta” az esetleg megrendezendő verseny időpontját és részleteit.

Szóba került azonban, hogy az NSE lépéseket tesz a debreceni vívók vendéglátásra, de egyelőre még ez is csak elgondolás, amelyet a debreceni vívókerülethez történt csatolás felletti örvendezésünk önkéntelen eredményezett.

A Magyar Vívó Szövetség egyébként a kerületi beosztás közlésével egyidejűen jelentékeny mennyiségű iratot juttatott el Ajtay Gyula győgszerésznek, az NSE ügyvezető alelnökéhez, dr. Lintner Béla egyesületi titkárhoz, valamint Szántay János szakosztályvezetőhöz. Az iratok között, amelyek nagyrészt versenyprogramokat, vívószabályok módosítását és más hasonló vivásra vonatkozó ügyeket tartalmaznak, egy rendkívül érdekes felhívás is akad. Ebben a Magyar Vívó Szövetség felszólítja az NSE ve-

zetőségét, hogy terjessze fel azokat a nagyváradi vívókat, akik az elmúlt huszonkét év alatt teljesítményükkel rászolgáltak arra, hogy valamely különös kitüntetésben (örökös bajnokság, tiszteletbeli örökös bajnokság, stb.) részesüljenek.

Erre vonatkozóan kérdést intéztünk Ajtay Gyula ügyvezető alelnökhöz, aki a következőket mondotta:

— Nagyszombathy Miksa altábornagy ur leiratát csak ma vettem kézhez, így nagyrészt még alkalmam sem nyílott arra, hogy áttanulmányozzam a terjedelmes irat-csomót. Így tehát a kitüntetésekkel illető előterjesztésről semmit sem mondhatok, az egyesület vezetősége azonban rövidesen szűkebb körű ülést tart s dönt majd úgy ebben, mint a vívósporttal kapcsolatos többi kérdésekben is.

A Nagyvárad Sport Egylet jelenlegi élvívói közt többen nyertek országos bajnokságot, régebbi kardforgatói között pedig akad, aki az utóbbi esztendőknél kedvezőbb lehetőség mellett nemzetközi versenyen is diadalt szerzett Nagyvárad sportjának. Bizonyos hát, hogy az egyesület vívói és erkölcsi támogatói közül néhányan rövidesen szép és megérdemelt kitüntetésben részesülnek.

Horváth Imre

SZÍNHÁZ

A színházi iroda közleményei:

— A színház igazgatósága értesíti a közönséget, hogy az esti előadások 8 óra helyett pontosan háromnegyed 8 órakor kezdődnek.

— Az igen tisztelt Bérlok figyelmébe! Tekintettel arra, hogy a színház igazgatósága a héten két ujdonsággal kedveskedik az A. bérloknak, a két ujdonság előkészületei miatt az A. bérleti napok szerdán és szombaton lesznek. Szerdán este A. bérletben a Nehéz ma férjhez menni vigjáték ujdonság, szombaton este pedig szintén A. bérletben a Bécsi gyors című nagyszerű operettet mutatja be az együttes.

— Nehéz ma férjhez menni. Bemutató előadás szerdán este háromnegyed 8 órakor. Török Rezső legújabb sikerű vigjátéka, Kormos Mártának, a Víg-színház tagjának vendégfellépésével. Budapesttel egyidőben mutatja be a színház együttese Török Rezsőnek, a kitűnő írónak óriási sikerű legújabb vigjátékát, amelynek címe: Nehéz ma férjhez menni. Az ujdonság ma Budapest legnagyobb színpadi sikere, hosszú hetek óta van műsoron és a fővárosi sajtó egyöntetű megállapítása szerint a darab az utolsó évek legszelemesebb vigjátéka, amely tele van fordulatos, ötletes helyzetkomikumokkal. Török Rezső neve garancia arra, hogy a darab csak jó lehet. — A Nehéz ma férjhez menni női főszerepére a színház igazgatóságának sikerült megnyerni vendégfellépésre Kormos Mártát, a Víg-színház kiváló tagját, aki az ujdonságban Anna szerepét játssza. A többi főszerepeket: Komlós Juci, Fónay Mártha, Rappert Dódi, Horváth Mici, Boros Mária, Berengh Béla, v. Molnár Iván, Nagy Ferenc, Tanay Emil játsszák. A darabot Putnik Bálint igazgató rendezi. — A Nehéz ma férjhez menni szerdán este A. bérletben, csütörtökön este B. bérletben és pénteken este lesz a színház műsorán, mindenkor háromnegyed 8 órai kezdettel, rendes helyárrakkal.

— Jön a „Bécsigyors”. A szezon nagy operettje, a budapesti Fővárosi Operettszínház nagy slágere. Romantikus békebeli huszároperett. Csupa fény, csupa pompa, tündöklő kiállítás, fővárosi rendezés, ragyogó új díszletek. Színpompás kosztümök. Bemutató előadás szombaton este A. bérletben, további előadások vasárnap délután 4 óra, vasárnap este háromnegyed 8, hétfő este háromnegyed 8 órakor B. bérletben.

Heti műsor:

Kedden háromnegyed 8: Süt a nap. Zilahy Lajos vigjátéka. Fülléres helyárrakkal. Első esti filléres helyáru előadás. Minden földszinti jegy 80 fillér, minden emeleti jegy 50 fillér, páholy 4 pengő.

Szerda háromnegyed 8: Nehéz ma férjhez menni. Török Rezső legújabb óriási sikerű vigjátéka. Rendező Putnik Bálint. A bérletben.

Csütörtök háromnegyed 8: Nehéz ma férjhez menni. B. bérletben.

Péntek háromnegyed 8: Nehéz ma férjhez menni. Szombat délután 4 órakor filléres helyárrakkal: Az ördög nem alszik zenés vigjáték. Minden földszinti jegy 80 fillér, minden emeleti jegy 50 fillér, páholy 5 személyre 4 pengő.

Szombat este háromnegyed 8 órakor operett bemutató: Bécsi gyors. Romantikus huszároperett 3 felvonásban. A budapesti Fővárosi Operettszínház nagy slágere. Békebeli operett Remek kiállítás, fővárosi rendezés. Rendező Tihanyi Vilmos. A. bérletben. Rendes helyárrakkal.

Vasárnap délután 4 órakor: Bécsi gyors.

Vasárnap este háromnegyed 8 órakor Bécsi gyors.

Hétfő este háromnegyed 8 órakor: Bécsi gyors. B. bérletben.

— Jegyek a fenti előadásokra már válthatók a színház elővételi pénztáránál.

A mozgóképszínházak műsora:

APOLLÓ: HÉT SZILVÁFA.
BELVÁROSI: FLORIDAI KÁLAND.
KORONA: MARIA KÉT EJSZAKAJA

Apcáhidetések

Szavanként 10 fillér, állást keresőknek 25% kedvezmény

Lakás

Keresek központban modern kétszobás, fürdőszobás lakást. Címet kiadókba kérek. 452

Adás-vétel

20 év óta fenálló rövidáru üzlet, családi okok miatt eladó. Cím a kiadóban. 511

A biharnagybajomi Hangya szövetkezetben két jókarban levő boltberendezés eladó. Megtekinthető az üzletben. 519

Eladó 4 + 1 csöves Standard rádió igen olcsó alkalmi áron. Ugyancsak egy benzin forrasztólámpa is eladó. Megtekinthető délután 3-4 között: Vörösmarty (Kórház) u. 23. (felső csengő) 473

Elcserelném Hunyad megyében levő 31 hold földemet nagyváradi hazzal. — Cím: Buda Gábor, Szilágysomlyó. 510

Teljes cukrászműhely felszerelés különböző gépekkel eladó. Vadnay, Szatmárnémeti, Rákóczi utca 39. 514

Eladók nagyon szép kelim és gobelin kézimunkák, diványpárnára, tálcákra és gobelin képek olcsón. Szigligeti u. 5. ajtó 2. 513

Különléle

Karácsony Gyula hölgy és férj fodrász terem, Sztaroveszky ut 17, Berinde pék mellett. Dauer és villany nélküli, 8 hónapos tartos hullám, olaj pakolás, festés, szakserű k'iszigálás. — Tanuló és tanuló leány felvétetik. 517

Elcserelném 3 + 1 lámpásos hálózati rádiómat hasonló telepezzel. Állami iskola, Bihar. 478

Lehet korcsolyázni ismét a színház melletti jégpályán. 502

Figyelem! Megnyit a Fekete Macska vendéglő, ahol kellemesen szórakozhat. Szombat este disznótörzses vacsora, estétől allandóan zene. Irtetes borok, szőlő árak. Szíves partfogást kér Bogdány, Teleki utca sarok. 475

Állást keres

Asztalos segéd azonnalra állást keres. Gencsi Pál, Fugyivásárhely. 512

Minden irodai munkában teljes gyakorlatú bíró keresztény leány azonnalra állást keres. Címet a kiadóba kér. 516

Állást nyec

Irodai teendőknél és pénztárkezelésben jártas komoly keresztény lány felvétetik. Írásbeli ajánlatot a kiadóba kérek. 521

Mezőgazdasági cikkeknél jártas ügynököket felveszek magas jutalékra. — Cím Nemes János, Csáky I. u. 28. 520

Teljesen megbízható, főző mindenest felveszek. Dr Németh, Hitler Adolf utca 11. I. 1. 528

Kiadótulajdonos:

szent László-nyomda Rt

Fő- és felelősszerkesztő: Felelős kiadó: Dr Paál Árpád Dr Scheffler Ferenc Szent László-nyomda Rt igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén, Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.